

GAZETA TRANSILVANIEI

Intemeiată în 1838 de George Barițiu

Cu tot disprețul pentru popor, aristocrații și oligarhi nici de ore n-ar fi fost în stare să susțină singuri statul (istoria Transilvaniei)

Concesionarea anunțurilor și abonamentelor: Prima Agenție Română de publicitate GH. ILIESCU București, a. Ionica 6

Redacția: Brașov, Piața Libertății 28
București, ss. Voevozi 50
Administrația: Brașov, Piața Libertății 28
București, a. Ionica 6

APARE SEARA IN FIECARE ZI DE LUCRU
Redactori-Șefi: Ion Clopoșel, Virginiu St. Iosif

ABONAMENTUL
Trei luni: 45 Cor. (90 Cor.)
Sase luni: 80 Cor. (160 Cor.)
Un an: 150 Cor. (300 Cor.)
Romania: Lei 15 (45 Cor.) 30 (90 Cor.) 60 (180 Cor.)
Străinătate: Lei 30 60 90
Telefon Brașov 228

O paralelă: două situații grele

Guvernul Averescu vine în momente grele, pe cari însăși Poporul singură și le-a dat încă înainte de-a lua țara, printr-o serie nesfârșită de promisiuni, printr-o crăcă nețărmurită a activității guvernului și prin înălțarea acestuia în clipa când, trezită, încheia o muncă dată pentru binele țării în interior, depusese remanele democratice cele mai scumpe pentru prosperitatea țării.

În fața a două mari probleme se află dar acest guvern, imediat după constituirea sa: încheierea tratatelor externe și împlinirea reformelor democratice.

În ceea ce privește problema externă, trebuie să ne așteptăm la o posibilă agravare a situației prin faptul că delegatul român care cucerise încrederea cercurilor conducătoare și s'a luat întreaga bază a realizării ce așezării în urma angajamentelor sale la conferință.

Că multe puncte căsătorii vor fi repuse în discuție, fiindcă nu trebuie să se facă propagandă dușmănească și azi o mare putere operativă în anumite cercuri va profita de schimbările regimului. Dacă dl Vaida va zădărniciască cea mai parte din influențele revendicării noastre, era și fiindcă se va sub aureola reprezentării țării democratice, guvern parlamentar bazat pe dreptăți și drobitoare. În pe care o obținuse ca să aducea cele mai bune soluții politice externe în consolidarea situației economice. Trebuia nu întreaga operă în streșină și legăturile cimentate și în urmărea crize și schimbări.

Întru schimbarea și n'a ținut cont din motivele unei continuități posibile în politica externă.

Într-un guvern cel găsește în fața unei grele situații: țării drepturile lor, pământuri care va fi reforma concepută de Liga Populului, nu poate fi mai rădăcină decât a fostului guvern în ce privește adunarea publică nu credem guvernului de împăciuire sociale, în mijlocul nervoase frământări a războiului, cu care a trecut prin și se acuză, și-a călea înțelegând că în mare nu poate fi mare tiranică în timp mai toate statele erau guverne socialiste. n'au fost, grevele anate, căile ferate lucrate în ce mai bine dar sigur, progresul

Am vrea să se urmeze și de către noul guvern o politică sănătoasă de conciliație, față de masele populare și muncitori, fiindcă nu poate dori nici un bun român ca din greselile unui guvern să-și facă pedestal politic pe când țara ar merge de răpă. Cei cari au urmat o politică egoistă de partid pot să-și rădă în bărbii, astăzi, când văd eforturile de enorme dificultăți pe care Liga Populului singură și le-a croiat. Noi nu putem însă să ne bucurăm, ci în grija noastră desfășurarea evenimentelor și partidele blocului sânt gata a face toate sacrificiile pentru salvarea țării și a Coroanei.

Amintind însă de greutățile guvernării de azi, precizate de însăși agenții cari au pregătit puterea pentru Liga Populului, trebuie să reimpresionăm și situația în care fostul guvern a venit la cârmă statului. O paralelă deci, care, o spunem dela început, e în defavorul actualului guvern. Guvernul Vaida s'a format după toate neresușitele încercări ale partidelor din vechiul regat, cari uitaseră de interesele patriei ca să se lupte între ele, — zicem s'a format solicitat stăruitor fiind de factorii constituționali: Regele și Parlamentul.

Singura soluțiune găsită atunci, în haosul celei mai grele crize politice externe și interne, a fost chemarea transilvănenilor, bucovinenilor și basarabenilor la o colaborare cu noile partide triumfătoare în alegeri. N'a fost în dorința ardelenilor să conducă țara, ci imposibilitatea unui guvern din vechile partide a silit la sacrificiul de a veni guvernul Vaida care, în patriotismul lui a pus dela început interesele patriei deasupra intereselor de partid. Numirea d-lui general Averescu, ministru de interne era o probă. Nici liberalii, nici averescanii, nici tachiștii singuri, sau la o altă — nu puteau veni la guvern. Pacea trebuia semnată și lupta mare de recucerire a situației meritate a României în concertul puterilor aliate, din nou începută. Dacă numai acest punct din program și l-ar fi îndeplinit guvernul Vaida și avea dreptul la mai multă recunoștință decât i-s'a arătat. Ori, fostul guvern a învins aproape toate piedecile în streșină, a dat o viață adevărat democratică statului și se pregătea să realizeze cele mai radicale reforme cari mărșăușeră creditul țării în statele apusului.

Făcând paralela între situația de atunci și de acum, ni se par unele acuzări, că ardelenii aveau pretenția de a conduce vechiul regat, infamii murdare și venite dela bizantinii fără conștiință și suflet.

Acum ardelenii și partidele blocului au plecat și-și vor face cum și-au făcut și până acum datoria lor față de țară, cinstit, modest și prin muncă continuă. Noii conducători însă îl vom vedea numai de azi la lucru. Și așteptăm...

Generalul AVERESCU

Departa de Capitală, fericiți de clocoțul intrigilor și meschinierilor politice ca și de alergările nebune ale flămânților de căpățueli, primim cu sange rece haosul în care se frământă azi viața politică a Bucureștilor. Privim acest vârtej amețitor, desprindem din el lăcnoș și tragem concluzii la cari nu poți ajunge decât având întregul sbucium în fața ochilor și neamestecat fiind în el. În cele ce spunem nu vorbim nici ură nici învidie, ci constatări dureroase desprinse din jocul nenlăsat în care soarta a runcat de multe ori pe cel ce nu-și dau seama de roatul proverbului: „Quidquid agit, prudenter agas et respice finem!”

Generalul Averescu. Il credeam până mai ieri o figură care va împodobi una din cele mai frumoase pagini ale istoriei neamului românesc. Numelui lui îi cred-am hărăzit puterea fermecată a eroilor din legende, cari nu dispar de pe buzele unui popor decât decădată cu moartea lui.

Dar... Nu învidiem popularitatea pe care generalul Averescu a câștigat-o actualului prim-ministru. Căci dacă șeful guvernului de astăzi înțelegea prăpastia uriașă și care se va deschide tot mai adânc între el și popularitatea generalului, atunci de sigur știa prețului mult cinstea și admirația câștigată pe câmpul de onoare. Atunci, acel general care era odată sufletul apărătorilor țării românești nu ajungea jucărie în acele mâni, cari vor strivi fără nici un scrupul, după ce se vor fi săturat sau nu vor mai avea nevoie de ea.

Recunoaștem și admitem cinstea și numele de care generalul Ave-

rescu se bucură în sânul poporului, dar ne înfioară naivitatea politicianului care nu simte și nu aude scrâșnetul de colți al șobolanilor cari rod și sfărțică purpuriul mantalei lui de general. Militarul cu sange rece și judecată clară de odinioară își oferă azi, cu o încoșțență de copil, popularitatea câștigată atât de greu pe seama necloră ce vor să-i facă probodol.

Căci ori și cât ar fi de mare și de puternică această popularitate, ea s'a dovedit mai slabă decât forța intrigilor și apucăturilor partidului liberal, care a reușit să facă din „idolul țărănilor” o armă a boarimei oligarhice.

Generalul Averescu este astăzi șef al guvernului român, post în care nici meritele nici popularitatea lui — fie ea cât de mare — nu l-au ridicat, ci meschinierii a-celora cari folosindu-se de numele lui, au crezut de bine că, deocamdată în propriul lor interes, să-l înalte cât mai sus pe cel acuzat tot de ei ca „trădător al neamului”, pentru ca la timp să-l fie cu atât mai grandioasă căderea.

Cu voce sau fără voce, primul ministru de azi a ajuns o marionetă atârnată de sforțile purtate cu măiestrie de mâna intrigilor liberale. Iar dacă în situația și combinațiile politice de azi nu se va ivi vre-o schimbare, atunci soarta rezervată de capriciul acestei mâni șefului de guvern va fi totodată și a guvernului lui.

Și va fi cu atât mai tristă această cădere cu cât ea va prăvăli în abis și popularitatea pe care un general și-a câștigat-o cu atâta greu și necaz în fața neamului lui.

Cercetări literare

Henri Stahl, stenograful.

Sunt convins că aici, d. H. Stahl, faimosul stenograf, ar vedea mai bucurios o dare de seamă despre noile sale, despre un „roman” al său, care se petrece în lușă, despre amintirile din război, despre Bucureștii cari au fost. Dar, iată vine altceva: Așa este soarta lumii, să scrie despre ce — tot mai s'a publicat.

D-l H. Stahl, pe care toată lumea îl cunoaște ca însoțitor nedespărțit al d-lui N. Iorga — a cărui reconstruire, în viltor, în marea-i biografie, se va sprijini de multe ori numai pe dexteritatea cu care Stahl i-a prins cuvântul repede curgător — este fiul unui profesor, despre care abia acum aflăm, din dedicația fiului său, că a fost „colaborator” — traducător al lui M. Millo, faimosul actor și interesantul autor dramatic. Cunoșteam micul lui dicționar nemțesc-românesc; nu traducerea făcută pentru M. Millo.

În scrierea d-lui H. Stahl este un capitol care interesează pe toată lumea. Partea III, *Stenografia la Români*. Este un capitol de istorie culturală; este un capitol de recunoaștere a meritelor unor oameni, cari au făcut puțin șgomot și multă ispravă. Trebuie să-l fim, istoricilor, mulțumitori d-lui H. Stahl că i-a strâns din felurite izvoare, pe care le-a urmărit lung timp.

Istoria stenografiei române începe cu un poet român: C. Rosetti, despre care — contrar părerii d-lui H. Stahl — îmi permit a crede, că nu este poet delicat, poate chiar nici fire nobilă. Dar la 1848 el avu timp să deschiză întâiul curs de stenografie, la dânsul acasă. Exilarea a întrerupt cursul. În lipsa de stenografi, la 1853, adunările electivă se folosiră de *tachiografi* (scriitori repezi): Printre ei au figurat câte-va celebrități ale vieții noastre. În viață, dintre ei, mai este d-l Petre Grăditeanu, care a dat, une-ori, raita și prin literatură și are, între altele, meritul că într-o piesă într'un act a adus pe Mihai-Viteazul călare pe scenă.

Și Henric Winterhalder l'ese pare d-lui H. Stahl — poet. O val în epicele sunt, în revistele vechi,

logogrifurile sale, singura specialitate a cărei abundență nimeni nu i-a întrecut-o! Totuși despre el, ca traducător și tipograf, se va vorbi în orice istorie literară română. Și d-l H. Stahl ne făcu serviciul să-i scrie o biografie scurtă. Portretul lui eu îl văd aici, întâia oară.

Urmează Elie Bosianu și D. Stoianescu, puri stenografi; apoi prea învățatul jurist și prea simpaticul Dr. M. A. Dumitrescu, ale cărui multe scrieri de valoare de mult ne lasă părerea de rău că nu l-au ridicat la rangul de profesor universitar.

Avem și stenografi — ardeleni! Sălșteanul Dimitrie Răduciu ne-a dat, după H. Stahl, cea mai bună adaptare românească a lui Gabelsberger. Despre Moise Branicea adaug eu și îl rog pe d-l Stahl să adauge la altă ordine, că grație lui, ni s'au păstrat discuțiile adunării dela Mercurea, unde Românii au proclamat faimoasa și fatala pasivitate, de care nici atunci, nici mai târziu, nimeni nu s'a speriat. Discuțiile acelea fac o broșură grocioasă, în octav mic.)

Pe Bucovineanul Eugeniu Sucareanu l'am cunoscut și eu. Venise din Viena, la Brașov, la amicul său Nastase, profesorul nostru de fizică și matematică, dela care cumpărasem, în abonament, cartea lui Sucareanu.

Muncitorii modesti, cu nume abia cunoscute în generațiile tinere de acum, mult va datorăm vouă din toată viața aceasta bogată care curge din susul vremii spre noi! La monumentele păstrate de voi va reveni totdeauna cercetătorul istoric, politic, literar, căutând explicarea trecutului, căutând vorba și firea românească, așa cum se exprimă în graba cuvântului, în lușala faptelor. În H. Stahl și găsim un adorator, fiindcă el este suferitor din sufletul nostru și — mai mult încă — el este totdeauna o inimă caldă și un spirit măsurător cu dreptate al binelui ce s'a făcut în lume.

*) În acel text se găsește și o pagină în care un prost, care se trăda, spunea că pasivitatea o dorește — chiar guvernul unguresc! Fără să-l păstrăm această pagină, slavă Tie, Moise Branicea!

O inovație în organizația Universității din Paris

— Cursurile de „Civilizație franceză” —

Universitatea din Paris—Vechea Sorbonă, cum i se zice de obicei, după întemeietorul ei, călugărul Robert Sorbon — a fost și până-acum dintre toate universitățile cea mai cercetată de streini. Chiar și acum când împrejurările măstere — scumpirea tratului, lipsa mijloacelor de comunicație și s'relnătaea și a. — i-au împiedecat pe mulți studenți streini, îndeosebi pe ruși cari dădeau contingentul cel mai mare, să vină la Paris, numărul studenților e atât de mare peste 16,000, încât chestiunea încadrării lor a devenit problema cea mai urgentă a vieții universitare. Comitetul de patronaj a făcut mult în privința asta, organizând un birou de înzestrare care a plasat sute de studenți și studențe.

Evident că, în urma noii străluciri pe care victoria a adăugat-o gloriei franceze, numărul streinilor cari vor veni în Franța pentru studii va fi din ce în ce mai mare.

La acești oaspeți noi s'a gândit senatului universitar când a înființat la începutul acestui an școlar „Cursurile de civilizație franceză”. Studenții cari nu cunosc bine limba franceză și n'au măcar elementele culturii franceze, sau dacă le au, le au prin contrafacere germană, înscând să urmeze cursurile speciale dela facultatea de litere se vor izbi de greutăți de nerăzbit. Cursurile sânt atât de speciale, presupun atâtea cunoștințe prealabile și o putere de abstracțiune așa de mare, încât fără o inițiere și cea mai îndrăgănită voință e silită să dea înapoi.

Această inițiere indispensabilă o

dă ansamblul de nouă cursuri de limbă, istorie, geografie și literatură, cursurile sânt făcute din cel mai bun profesori ai facultății de litere și suat întocmite așa încât dau într'un semestru de 4 luni o idee generală asupra formării teritoriale, politice, intelectuale și morale a țării.

Fiecare profesor face pe săptămână de două ori — câte o oră de 60—70 de minute — cursuri și odată lucrări practice, așa încât cine vrea să urmeze toate cursurile are 18 ore pe săptămână de curs și 6 de lucrări practice (seminar).

Cursul de *Istoria limbii franceze* îl face cunoscutul romanist d-l Mario Roques, titularul catedrei de filologie românească. Lecțiile D-sale nu sânt numai o inițiere în studiul limbii franceze, ci și o admirabilă introducere în filologia romanică prin partea largă ce o acordă limbii românești și italiene în expunerile sale.

Istoria Literaturii, care formează partea centrală a acestor cursuri are pentru fiecare mare perioadă: Evul mediu și Renașterea, Epoca clasică și sec. XVIII, și în sfârșit sec. XIX câte un profesor. Și printr-o ciudată concurență a împrejurărilor fiecare din acești profesori par înfrunghiparea epocii pe care o tratează, nu numai prin știința lor, ci prin întreaga lor personalitate.

Uite-l pe moșneagul venerabil, care e d. Henri Chamard vorbind ca pe o iluminată ca de o credință mistică despre cele dintâi scrieri ale genului francez. Graiul lui scolorat de imagini aduce ceva din frământarea acelei epoci care ne putând ajunge la o expresie adecuată își ia refugiu în iconă.

Interpretul clasicismului d. G. Regnier e între două vârste. Sănu măsurat, logic și elocvent contratează viu cu istoricul literar al vechiului la XIX d. G. Michant a cărei frază frământată, pălămasă, izbucnește puternic în caracterizări scurte, apodictice, ca niște sentințe.

Geografia, făcută de un grup de profesori între cari d. De Martonne, descriitorul maestra al Cartografiilor noastre, aduce în afară studiul reliefului, importante cunoștințe de economie politică.

Istoria Franței, sau mai nimerit istoria dezvoltării instituțiilor europene, e făcută de doi profesori dd. Guignebert și E. Denis.

Cursul de *Istoria ideilor în Franța* îl face profesorul de sociologie d. Bouglé. Studiul acesta care urmărește diferitele înfățișări pe care spiritul omenesc le-a luat din evul mediu și până azi: dogmatism teologic, raționalism cartezian, naturalism enciclopedic, industrialism și socialism, St-Simonien, pozitivism, spiritualism și neocriticism etc. e pentru noi, cari n'avem în literatură o recapitulare a evoluției spiritului omenesc, mai mult decât o inițiere în studii teoretice: e o condiție indispensabilă pentru înțelegerea acestor vremi cari sânt și ele o fază a unui proces de evoluție.

În sfârșit cursul de *Istoria artei franceze* al d-lui Schneider cu prelecțiuni, din o idee clară a dezvoltării artei plastice în Franța, și în legătură cu ea în tot Apusul, ajutând înțelegerea operelor de artă care împodobesc Parisul.

Chiar din expozeul sumar al acestui program rezultă, cred, destul de limpede, folosul ce l-ar putea trage cu deosebire intelectualul ardelen din aceste cursuri. Sânt făcute par'că anume pentru noi, pentru a ne scutura zgura înfăimșă barbare ce ne-a alterat firea mai mult decât o credem, pentru a ne lărgi orizontul și ne face mai destoinici pentru înțelegerea propriilor noastre interese superioare.

La 1 Martie începe semestrul al II-lea, dar se pot face înscrieri și mai târziu. Taxa e de 150 fr. de semestru și nu se cere pentru înscriere decât un act de identitate. Dacă vor găsi măcar câțiva înși mijloace de a veni la aceste cursuri — rădăurile acestea și-a ajuns scopul, A. O. Comandă,

Încă un simplu cuvânt despre carte. Partea I arată foloasele stenografiei. Un capitol pedagogic: Stenograful în parlament, ca secretar, în comerț, în ziaristică, în armată, ca ajutor al propriei munci intelectuale! Aș dori ca lumea noastră să se orienteze bine din opera d-lui H. Stahl și să-i dea și operei și — stenografiei întinderea ce-o merită.

Stenograful d-lui H. Stahl este întâia stenografie românească, despre ale cărei calități, însă, eu nu pot vorbi.

G. Bogdan-Duică.

Politice

Doză trei luni mai înainte ziarul din Apus reproducea, surprinse de un neînțeles mister, acuzațiile presei liberale, cari făceau din generalul Averescu un trădător de primă speță.

Astăzi aceleași ziare reproduc știrile dela București, după cari același general a fost ajutat de a-celăși acuzațori să ajungă la cârmă țării pentru ca în urmă tot de ei, de liberali, să fie primit cu aplauze în incinta Camerei.

Măne vor scrie că vânzătorul intereselor țării sale Take Ionescu va fi trimis la numele guvernului să reprezinte la Paris și Londra interesele unui „neam vândut de-ja de el.”

Ce vor mai scrie poimâne nu știm. Una însă o putem spune: În zadar vom căuta și ne vom nizi să ne cunoaștem Apusul, până atunci până când nu ne cunoaștem noi pe noi. Căci dacă ne-am cunoaște, n'am vorbi una și am face alta.

Iar ce privește serviciul pe care l-ar putea aduce țării reprezentanții trimiși de guvern în Apus, e pagubă de speșele lătrărilor lor acolo, când de acasă servim streșinătatea nu cu vorbe, ci cu fapte cari au la tot cazul un efect cu mult mai puternic decât al vorbărilor diplomatice.

La București, guvernul Averescu-Argetoaia-Duiliu Zanfirescu. La Stockholm, guvern Branting cu toți miniștrii socialiști. Era și natural, ca deosebirea să fie și mai evidentă între nord și sud. Nu de geaba sântem mai apropiati de Astal,

Litere-arte.

Bătrânica

...măna unei lumânări ce unge cu carbune, bătrânica stă...

— Sunt zece ani. Am avut donepoi, un băieț și o fetiță, și-lai...

...bătrânica, să-i dăm drumul... de să se ducă?

Dragii mamei, dragii Lumea s'a înspăimântat, moara s'a oprit pe...

...bătrânica își trase brodele pe ochi, îndreptă feștia...

— Ce mai spune la carte, domnule? — Ca sfinții au fost oameni, bătrânici!

...magistraților din Deal, Banat și părțile Ungurene

...Comitetul ad-hoc a fost: M. Gropșeanu, procuror general din Timișoara...

...Informațiuni

Societatea „Industria Ardealului” Brașov caută: 2 locomotive de 80 H. P. ecart. 75, sistem Klein-Lindner...

— Hilde Vogelgesang și Costi Muslea legodiți. Pentru Internatul orfelinelor...

RESTAURANTUL TRANSILVANIA. In fiecare seară de la orele 7 până la 12 Concert.

Publicațiune. Societatea pe acții pentru rafinaria de petrol a cerut misiunea de a lega...

AGENCE FRANCO-ROUMAINE. PARIS 8-e — 21, RUE DE TURIN — PARIS 8-e

Cercetați LIBRĂRIA GAZETEI TRANSILVANIEI in noul local de redacție și administrație...

Mulțumită. Comitetul pentru „Monumentul Sublt. Ecaterina Teodorolu”, eroina națională...

De vânzare. o casă de cărămidă cu 3 etaje, 40 odăi, împărțite 2 și 4 odăi. Preț dolari 20.000.00.

ONDULAȚIUNI. Coafat, spălatul părului și manicure. Ludovica Socs. Str. Hirscher 16.

Stampile și colorii. I-a calitate se capătă la fabricantul SOLETY. Str. Mihail-Weiss 2.

Anunț. Se aduce la cunoștința publică că în ziua de 30 Martie a. c. la 10 dimineața...

AGENCE FRANCO-ROUMAINE. PARIS 8-e — 21, RUE DE TURIN — PARIS 8-e

Sprrijiniți firmele românești. Frizeria High-Life. Strada Vămii 22, BRAȘOV. S'a deschis frizeria românească HIGH-LIFE în strada...

FABRICA DE CELULOZĂ ZĂRNEȘTI. Renumita fabrică de celuloză din Zărnești furnizează celuloză pentru fabricarea...

„TARA OLTULUI”. societate anonimă rom. pentru electrificarea și industrializarea văii Oltului. Prospect.

Intenționând exploatarea și utilizarea forțelor de apă din Carpații sud-estici pentru industrializarea ținutului prin mijlocul unei societăți pe acțiuni...

Fondatorii: Comunele: Avrig, Boița, Bradu, Glimboaca, Porocști, Porumbacul-de-jos, Porumbacul-de-sus, Racovița, Săcădate, Sebeșul-de-jos și Sebeșul-de-sus...

PRIMA
Fabrică sistematică de clopote
 din România-Mare
 și mare atelier de argintărie și toate obiectele bisericesti
Dimitrie D. Popescu
 Furnisorul sfintelor Mitropolii, Episcopii și bisericilor din țară
 Calea Moșilor No. 249, București
 Se găsește clopote gata de orice mărime, și se execută orice comandă în fața clienților numai în 24 ore ca prețurile mai reduse ca oricând.

A sosit un mare asortiment de
FURNITURI DENTARE
 dela Casa Claudius Ash Sons & Co. Ltd din Londra.
 Reprezentanța Generală pentru toată România
DR. SATINOVER
 București, Calea Victoriei 36.

Teatru-Variete MAJESTIC-FEMINA
 CALEA VICTORIEI (Pasajul Comedia)
 In fiecare seară dela orele 8,30 până la 11
Mare spectacol de Variété
 Dela orele 11 în sus
Cabaret, Dans, Canto și alte distracții.
 2 Orchestre. Restaurant de I-ului Rang
 Băuturi streine și indigene
 „Intâlnirea Elitei“

ORI-CE LUCRĂRI DE
Tipografie și Legătorie de Cărți
 se pot comanda la **Administrația Ziarului nostru**, unde s'a instalat o
TIPOGRAFIE SPECIALA
 care poate executa în condițiuni excelente ori-ce lucrări în această branșă.

Fabrica de Clopote
NICOLAE IONESCU
 — București, str. Pitagora 20. —
 SUCURSALA: Craiova, str. Lipsani No. 11.
 face cunoscut onoratei sale clientele, că are posibilitatea
 a executa ori-ce comandă de clopote din material de prima calitate (ca în timpuri normale).
 De asemenea la sucursala noastră se găsește același material de același calitate cu același prețuri ca în București.
 Anul acesta carnavalul fiind scurt și transportul pe C. F. R. foarte anevoios comenzile trebuiesc făcute din vreme, spre a putea ajunge mărfurile înainte de Paști. Informațiuni la cerere.
 12-20

In București
Gazeta Transilvaniei
 cel mai bine informat și redactat cotidian din Ardeal
 se vinde zilnic în mai multe mii de exemplare.
 Cereți GAZETA TRANSILVANIEI la toate chioșcurile.
 Depozit general la administrația sucursală din București, s. Ionică 6.

Secretar, care posedă și germană, maghiară sau franceză și are pregătire juridică și comercială se caută la o întreprindere mai mare Sub titlul „Bine prezentabil“ la Administrația ziarului. 2-2

Doamnă din Regat doarește imediat angajare în atelier sau în familie. Lucrează croitorie dame, copii, lingerie, eventual menaj. A se adresa Str. Spitalului Nr. 38. 2-5

Ordonanța Nr. 36
 Noi, Comandantul trupelor din Transilvania, văzând, că o parte din transporturile de cărbuni destinate armatei sau fabricelor, uzinelor, atelierelor și altor instituții alăturate armatei, se jefuiesc pe drum, astfel, că la destinație vagoanele ajung aproape goale; iar o altă parte din aceste transporturi nici nu ajung la punctul, unde sunt dirijate, căci, prin stațiile intermediare le schimbă destinația, pierzându-li-se astfel urma cu totul.
 Pe baza articolului 32 și 57 din Titlul II adițional C. J. M., în interesul siguranței armatei și apărarea țării.

Ordonăm:

1. Comandanții militari ai stațiilor sunt obligați a lua întinse măsuri, ca în zona stației unde au comanda, să nu se scoată ziua sau noaptea cărbuni din vagoane de cătră particulari, sau de personalul căilor ferate române. De se va stabili, că din neglijența comandanților militari de gări s'a întâmplat devalizarea vagoanelor cu cărbuni, vor fi făcuți răspunzători conform legilor și regulamentelor militare.
2. În cazul în care, prin chiar toleranța sau știința comandanților militari de gări, s'au luat cărbuni din vagoane sau s'a schimbat destinația vagoanelor, ei devin personal răspunzăbili și vor fi traduși în judecata Curților marțiale, spre a fi judecați și condamnați, până la 5 ani închisoare corecționale.
3. Aceiași pedeapsă, prevăzută la art. de mai sus, se va aplica de Curțile marțiale șefului de stație, care cu dela sine putere și de rea credință fiind, a schimbat destinația dată la orgnea vagoanelor cu cărbuni.
4. Personalul căilor ferate române, precum și particularii cari vor fi dovediți că au furat din vagoane o cantitate oarecare de cărbuni în curs de transport, sau în timpul staționării vagoanelor prin stații, vor fi de îndată arestați și trimiși în judecată, spre a li se aplica articolul 309, alineatul 4 din Codul penal, de fac parte din personalul căilor ferate, sau articolul 308 Codul penal, de sunt delicvenți particulari, putându-li-se mări pedeapsa la toți oănză la 4 ani închisoare, pe baza articolului 50 din Codul justiției militare Titlul II adițional.
5. Constatarea delictelor prevăzute în această ordonanță, se va face în ce privește pe comandanții militari ai stațiilor de C. F. R. de comisarii regali, de pretori, comandanți de piață și orice alți ofițeri special delegați de un comandament militar și cari să fie superior, gradului avut de comandantul militar al stații.
 Pentru toți ceilalți delicvenți, constatarea se poate face de organele mai sus indicate, precum și de orice ofițer de poliție judiciară sau de funcționarii superiori ai căilor ferate române.
6. Ordonanța de față se va publica, pe cât cu puțință, în ziare se va afișa în toate stațiile de drum de fier, în toate comunele, la sediul Curților marțiale, pretoriatelor, la comănduirile de piață și la localurile de jandarmerie, aducându-se la cunoștință obștească și prin bătea de tobă.

Această ordonanță devine

executorie trei zile dela afișarea ei și se aplică numai celor deveniți culpabili în urma expirării acestui termen.
 Dăta la Comandamentul nostru din Sibiu, azi 23 Februarie 1920.
 Comand. trupelor din Transilvania
 General **Mădărescu** m. p.
 Șeful de stat major.
 General **Panaitescu** m. p.

Copie
 Regia Monopolurilor Statului.
 Direcția Regională Cluj

Publicațiune
 Pentru punerea în aplicarea a legii monopolurilor, conform decretului lege No. 4709 din 1919, se face cunoscut tuturor celor ce posedă: chibrituri, hârtie de țigarete în cărticele sau tuburi și brichete pentru aprins, că sunt obligați să facă până la 15 Martie 1920 la Direcțiunile financiare din județul unde își au depozitate aceste articole, următoarea declarațiune:
DECLARAȚIUNE
 Subsemnatul... din Comuna... Strada... No... declar că posed: ... cărticele... cutii cu tuburi... cutii cu chibrituri... și Vă rog să binevoiți a-mi libera un număr de... timbre pe care mi-au obligatiunea a le lipi pe fiecare bucată din sus arătate fabricate. 1920 Luna Martie (Semnătura).
 Timbrele vor fi eliberate declarațiilor dela 15-20 Martie 1920 de acele Direcțiuni financiare care plătește de 5 bani de fiecare timbru, declarații fiind obligati a le lipi pe toate cărticelele, cutiile cu tuburi și cutiile cu chibrituri, ce posedă, iar Direcțiunile financiare vor avea dreptul de a controla atât exactitatea declarațiunii cât și aplicarea timbrului.
 Dela această dată ori ce fel din fabricatele mai sus menționate se vor găsi netimbrate, vor fi confiscate și contravenienții, în posesia cărora se vor afla, vor fi pedepsiți conform legii monopolurilor.
 Brichetele vor fi depuse, împreună cu o taxă de 2 lei de bucată, la Direcțiunile financiare ale județelor respective, cari le vor trimite Direcțiunilor financiare din Cluj, Brașov, Sibiu și Timișoara, unde vor fi marcate și apoi înapoiate posesorilor prin aceleși Direcțiuni.
 No. 6244 din 18 Febr. 1919.
 Direcțiunea Regională Cluj

REGATUL ROMÂNIA
Consiliul Dirigent
 Pentru Transilvania, Bănat și ținuturile Ungurene locuite de Români.
Resortul Ocrotirii Sociale
 Nr. 695/1920 Es.
 Secția Propagandei.
 Cluj, la 11 Martie 1920.

Concurs
 Secția Propagandei Ocrotirii Sociale are nevoie de următorii funcționari:
 a) 1. secretar care să știe stiliza perfect în limba română și să cunoască deajuns și limbile maghiară și germană.
 b) 2. conferențieri, oameni cu studii superioare, și cu trager de inimă pentru problemele umanitare și igienă publică, de binefacere și de ocrotire cărora să li se poată încredința misiuni de propagandă în această direcție.
 c) 2 concipiști,
 d) 2 funcționari auxiliari de birou.
 e) 1 dactilograf
 Afară de posturile de conferențieri, celelalte posturi pot fi ocupate și de femei.
 Cererile însoțite de o descriere a activității anterioare (cursiculum vitae), precum și de copiii documentelor referitoare la pregătirea reflectanților se vor trimite: Resortul Ocrotirii Sociale, până la 20 Aprilie st. n. a. c. în Cluj, Calea Victoriei.
 Incadrările se vor face pe baza normelor stabilite de Consiliul Dirigent pentru salarizarea funcționarilor de stat.
 Cluj, la 10 Martie 1920.
 Moldovan
 secretar general

Se caută o D-șoară de scriere corectă, care cunoaște limba Română și Maghiară. Informații la Adm. Ziarului. 1-2

In drum spre Albania

IV.
Bosforul.
 Un muget prelung și aprins. Semnalul sanitar e înălțat și se așteaptă medical care întârzie. Pasagerii stau pe bord înundați în scaunele care se înalță ca și căni-va coji deasupra fărului.
 Apele Bosforului par un bălaur lasolv, care înalță în spre mare ca s'o înghită. Suntem la înținare. Avem impresia, că ne găsim pe pragul unui templu. Ne-am oprit o clipă par-că pentru a ne restulge.
 Pe vremuri ambii țărni, aci, purtau cutrăsa unor forturi puternice. Tunuri de calibre mari zăceau tăcute, gata însă să muge și să verse moarta la orice moment. Acum în locul santinelii turcești care le străjuia, senegalezii francezi cu culoarea feței ca și a căștelor, stau țepeni sus pe dâmb. Tricolorul republicii franceze fâlfăie și în portul sătulețului de pe stânga intrării și sus pe fort.
 Vaporul neastămpărat muge a doua și a treia oară și comisarul Bosforului nu se arată și nici doctorul. Transatlanticul Italian ne-a ajuns. La vro milă și-a lăsat ancora, așteptând și el îndeplinirea formalităților. Sirena lui nu geme; par-că-i obișnuit cu plietiseala acestor formalități.
 Din port se aude un fier ascuțit. Un vaporas purtând steagul semlunei se îndreaptă spre noi. Sprinten spintecă undulările ușoare ale suprafeței apelor și vine, ca un prunc de se lăpște de vaporul nostru. Mecanicii sunt turci și însuși conducătorul. Tarcul sevrște numai însă.
 De pe vaporas urcă scările, la noi, doi francezi. Iată stăpânii. În țara lor, turcii, sunt servi azi. E porunca dreptății. Nu-i alior Bosforului. Pentru un stăpân nerod nu se pregătește un raiu ca Bosforul. Veneticii, venetici vor rămâne, ori cât ar căta să infrante imperativul acestei adevăr. Cramponarea și-are rost până la un timp.
 Bosforul e frumosul, Bosforul e civilizație, Bosforul e capul de operă al naturii. S'ar putea hărăzi oare această minune unul popor lipsit cu deasvârșire de aceste calități? Forța sabbatică a înronat odată o nedreptate. Tot forța a venit azi și l'a dat brânci, și a prăvălit-o. Ar fi o crimă, dacă acești venetici ar rămâne și de

acum încolo stăpâni. Intr'un bloc farmecător, par pete strălucitoare, care-l strica armonia. Formalitățile odată isprăvite primim. E greu să poți așterne hârtie ceea ce sufletele sunt în unele momente, în unele moduri. Ca la o expoziție de tablouri, peisajele splendide sunt aranjate pe dealurile din dreapta și stânga noastră. Nu știi ce să admiri: Mărmorul, care înalță palatele aceluiașoane cu multe cuturi, încunjurate de grădini întinse și de parcuri ca fel de fel de pomi fructiferi, sau splendoarea naturii. Dealurile par scâldate în soare, aurite, joacă în undulările valurilor. Pe creștele poartă ba o școală, ba o instituție, ba o cazarmă, ba o moschee aprintă. Așa ne răsăra Rob-erth Colege, pe un deal înalt, în tătutul de astronomie, pe alt. Facultatea de medicină, palatul Emirului și câte și mai câte.
 Pe mare, vaporasle-tramvay aducând din Constantinopolul proprii vizitatori, pe întreg întinșul fărului presărat cu palate. Pe fărul, tramvaiul electric aci pare, gonind cu viteză nebună, adăpare eclipsat de cottura dealurilor sau de palate. Lume multă se vede serpulind pe străzi și șogmotul automobilelor abia-l percepem.
 Suntem aproape de Constantinopolul propriu zic. Cornul de aur și Pera se desfășoară vederii, amfiteatru. Moschei pităgălate stădelesc văzduhul cu vârful, cețind la soare. În viteza vaporului ai impresia că ele gonesc.
 Portul pe o întindere enormă presărat cu sute de vaporas, ca fumeză liniște. Ai impresia că în ele nu-i viață, și totuși mi-e ca se descarcă și se încarcă și în ele.
 Floiele alieșilor sunt reprezentate aci printr'un număr mai mare de nave mici de vase. Uaele albe, pe care arămi stau postate în multe puncte strategice. La trecea „Impăratului Traian“ toate pleacă drapului răspunzând aceluiași salut în port e o forțote de nedescris. Barile cu motor diferite drăpele se strecoară pînă uriașele dreednouturi și încușitoare. Va oarele cu roate gonese încărcate, ducând mulțime la defecte stațiuni de unde apornesc mai departe.
 M. G. Samarineanu.

Pentru autorități
Bonurile de rechiziție
 Publicăm așa cum ni se trimite următoarea rugare:
 Regimentul 5 Feldoara, 102 Bat. 1/5 (Vlașca) mi-a rechiziționat doi cai, un căruț și o pereche de hamuri în preț de 6600 (șase mii șase sute) lei, ceace se dovedește oficios prin actul nr. 1599 din 17 Februarie 1917 al serviciului Registraturii generale dela Ministerul de Interne din București.
 Suma lichidată pentru rechizițiunea făcută susamintită era să se plătească atunci, dar mi s'a răspuns la înaltul Ministerului de Finanțe, că banii sunt sechestrați de Germani.
 Subsemnatul Simion Buzdugan, plugar român ortodox, din comuna Măndra, județul Făgărașului, având în vedere motivele cele espuse; având în vedere împrejurarea, că am intervenit la înaltul Consiliu Dirigent Român, Resortul Finanțelor, la Comandamentul Trupelor din Transilvania, precum dovedește oficios recipisul poștal din 17 August 1919; având în vedere, că la etate trecut de 60 ani, în Septembrie 1916 am fost în poșta cu armata română până în Februarie 1917, fiind trimis de primăria comunală din Măndra; având în vedere împrejurarea, că a trecut 3 ani, și încă n'am primit suma lichidată prin actul nr. 1599 din 17 Februarie 1917 al Ministerului de Interne, deși am intervenit la timp la localurile competente; având în vedere împrejurarea, că până în prezent n'am primit nici o rezoluțiune dela nici un fel competent, ar fi de dorit la interesul public, ca să capăt suma lichidată prin actul susamintit, ca să-mi pot cumpra alți cai, ca să-mi pot lucra pământul, să nu mai fiu silit să împrumut.
 Măndra, 12 Martie 1920.
 Simion Buzdugan,
 plugar român ort.

Bibliografie
 A apărut: **Desfășurarea consiliului Dirigent**. Interpelare adresată guvernului în ședința Adunării deputaților dela 23 Februarie 1920 de Victor Bibeia, deputat de Caraș-Severin.
 Amintiri, română pentru voce, piano și violină. Muzică de K. Kronberger, cuvinte de Sublt. Tr. Dumitrescu. Prețul 10 cor.

Ideea Europeană, anul I. No. 3 din 7-14 Martie, cu un prim articol înalt de I. Gr. Dimitrescu.
Curierul Artiler: Ziar artistic săptămânal, sub direcția d-lui Movilă, No. 15-18 din 22 Martie cu un bogat sumar.

O faptă bună
 Prin sârghinția și inițiativa Pro-Cuviosului Arhimandrit Justin, D. viz'a 2 Vânători a ridicat două monumente în cimitirul din Oradea Mare la mormintele Eroilor cașii în luptele de la Tisa în 1919.
 Monumentele constă:
 1) Unul dintr'o frumoasă cruce de piatră, înaltă de 3 metri, pe care se află săpate numele celor adormiți sub ea.
 2) Al doilea dintr'un vultur în pat în piatră pe un soclu înalt 3 metri, pe care se află aplicată placă de marmură cu o mică poză de laudă pentru eroi.
 Aceste monumente s'a făcut prin colectare de către toți Domnișterii și ostașii regimentelor compan Divizia 2 vânători, ca și țire scamba a camarazilor ce au luptat cu ei pe câmpul de onoare și s-au sacrificat pentru binele patriei și gloria neamului românesc.
 Numele eroilor: 1) Colonel Moroveanu Victor, comand. 2 infanterie. 2) Capitan Chirășanu Petre, regimentul 3 vânători. Locot. Popincu Nicolae, regimentul 2 vânători. 4) Locot. Coșcea Vasile, regimentul 24 infanterie. Sublt. Angelescu Dumitru, regimentul 17 infanterie. 6) Sublt. Săneanu Ioan, regimentul 1 infanterie. 7) Stoica Nicolae, regimentul 11 inf. 8) Popescu Nicolae, regimentul 3 vânători. 9) Medic-șef Teodor Anton, regimentul 10 vânători, și un număr de 40 ostași din diferite regimente.
 Inscriptia de pe monumente: „Pro Patria“
 Din vultur, vultur naște, Din stejar, stejar răsare V-aj ostentit a-ji biruit.
 Acoperiți de glorie, dormiți în pace, În vecl neuitați de noi, Al României mari făcitori eroi.

Dr. Sever Benția, medic practicant, fost medic la spitale și specialist în boale de piele și sexuale. cons. 11-13-4. Strada Căminului, Nr. 70 Brașov. (11-20)

Ultima oră telefonică. — Știri politice. — Ultimele informații

Culisele bizantismului politic.

De ce-a căzut guvernul Vaida

— Propaganda împotriva „miniștrilor revoluționari” — Părerii din înalta societate bucureșteană. —

Guvernul Averescu prizonierul liberalilor.

Căderea guvernului Vaida a fost atât de precipitată în cât a surprins cercurile parlamentare, cari nu puteau concepe o schimbare de regim înainte de reînnoirea primului ministru din streinătate.

Evenimentele s'au succedat repezite și, fiindcă hotărârea M. S. Regelui era luată dinainte, la primul prilej demisiunea guvernului prezentată de dl. St. C. Pop a fost primită. În graba constituirii noului guvern, se vede din declarația dlui Mocioni, publicată de noi ieri, că se considera situația foarte gravă și necesitatea unui guvern general Averescu ca salvator al țării și Coroanei.

Trbuie să spunem publicului mare că până în cercurile Palatului se creia o atmosferă de îngrijorare față de cei doi miniștri dr. Lupu și Mihalache cari erau considerați ca agitatori și cari nu se mai puteau bucura de încrederea Suveranului.

Cum s'a creiat această atmosferă și intrigile de culise cari au dus la o precipitată schimbare de regim, vom arăta în cele ce urmează — nu cu gândul unei critici ci numai pentru restabilirea purului adevăr, mai ales că în viața nouă a țării bizantismul și intriga culiselor nu poate fi tănuțită chiar atunci când înfrînțează cele mai înalte cureni conducătoare.

Pe două fronturi

Dinările de seamă ale Parlamentului s'au putut vedea campania deputaților liberali în frunte cu dl. Vintilă Brătianu și Gh. Mărașcu îndreptate împotriva dlui dr. Lupu, fostul ministru de interne, și apoi împotriva dlui Mihalache, fostul ministru de domenii.

Brul Lupu era atacat în Camera și în Senat, cu o violență nereștinută și împropățată de fie-care scandal ce în fie-care zi se repeta. Cel care epuștea mijloacele de luptă ale partidului liberal, nu puteau scăpa întreg planul de atac împotriva miniștrilor de interne și de domenii.

Se urmărea compromiterea acestora printr-o continuă hărțuire, în care — cu părere de rău o constatăm — s'a angajat și dl. A. C. Cusa.

În același timp, în presă, se prezenta guvernul ca incapabil să lucreze iar Parlamentul un haos de neexperiență și neorientare.

La campania liberalilor se asociase și averescanii Ligii Poporului cari, refugiați în baraca Ligii din celelalte partide, erau pregătiți să sufletească pentru o astfel de luptă izvoată din bizantismul culiselor politice învechite.

Câtă vreme, protejetele guvernului n'au fost depuse, campania își urma cursul ei normal. Îndată însă ce proiectele de reformă agrară, legea curților și a jandarmeriei, legile administrative au fost gata și treceau una câte una prin consiliul de miniștri; îndată ce s'a văzut că miniștrii lucrează cu spor și eu stăruință pentru democratizarea țării; îndată ce s'a văzut că opera de guvernământ era în adevăr grandioasă și forma un piedestal de nezuruncinat pentru oamenii noți — cea mai furbundă campanie a început pe două fronturi, în cercurile înalte de conducere și în Parlament.

S'a deșus o stăruință și energie obșnuite corifeilor liberali în acest fel de acțiune pentru a se convinge anturajul Palatului că drul Lupu și Mihalache sânt primejdioși ordinii publice. Lupta era îndreptată și pe acest front împotriva acestor doi miniștri cari erau mai puțin cunoscuți în cercurile înalte ale conducerii statului — și s'a reușit, într'adevăr, a li se crea o situație grea.

Audiențele la palat. Din însăși declarațiile d-lui dr. Lupu publicate ieri de ziarul nostru, se vedea că ministrul Mihalache avea în cartofele biroului său reforma agrară admisă de consiliul de miniștri, și de 10 zile nu reușea să fie primit de Suveran.

Același lucru se petrecea cu ministrul de interne dr. Lupu care, însă, reușise să prezinte demisia sa Suveranului în fața constatării că nu i mai avea încrederea Sa.

Reforma agrară.

În cercurile liberale, ni se spune, în afară că nu puteau primi principiile reformei agrare așa cum erau stabilite de ministrul Mihalache și de guvernul trecut, fiind prea radicale, — dar considerau votarea acestor mari reforme ca un piedestal periculos pentru viitorul partidului liberal. Ori cine, în afară de blocul parlamentar putea avea încuviințarea liberalilor. Și atunci prin agenții lor au răspândit cele mai fantastice știri asupra intențiilor celor doi miniștri. Câtă o curiozitate, faptul că o doamnă din înalta societate bucureșteană a înfrâmpinat cu aceste cuvinte pe primul ministru ad-interim St. C. Pop:

„Domnule ministru, vreți prin legile d'voastră să ne luați toate proprietățile, pădurile, vilele, casele noastre. Gândiți-vă ce faceți!”

Își poate închipui oricine surprinderea fostului prim-ministru.

Dar campania se întindea până în cele mai din urmă case de proprietari urbani, cărora li se spunea că ministrul Lupu le va lua, pe scama statului, proprietățile. S'a mers prea departe și fără scrupule. Dar în cele din urmă s'a creiat o atmosferă ostilă celor doi miniștri, cari luptau în Parlament deschis, cinstit și făceau declarațiile cele mai clare, expunând principiile lor democratice naționale.

Au căzut loviți nu din față. Nu însă înfrânți. Din guvernarea lor se ridică puternici, neclintiti în convingeri și tu o popularitate în lumea celor răpăstiați care singurii le poate mulțumi suferințele lor mari.

Miniștri revoluționari?

Acuzațiunea ce li-se aducea celor doi miniștri era că urmăresc răsturnarea ordinii sociale. Despre proiectul reformei jandarmeriei se spune neapărat. Și cu toate acestea, ambii miniștri observau o concilianță și judecătorească sănătoasă care contraziceau complet toate zvonurile răuvoitoare lor.

Într'adevăr, reforma jandarmeriei a primit toate modificările pe cari d-l Iuliu Maniu le-a cerut ministrului de interne. Din colaborarea acestora, eșise o lege admirabilă care, ori câte piedeci se vor pune, va căpăta forma ei definitivă și va fi un factor real pentru statul nostru.

De asemenea, reforma agrară a ministrului de domenii putea primi unele modificări, d-l Mihalache arătându-se conciliant cu condițiunea păstrării principiilor fundamentale ale proiectului. Legea așa cum era alcătuită a fost revăzută de Consiliul de miniștri care a aprobat-o în total.

Unde dar erau miniștri revoluționari? Unde era opera lor distructivă?

Triumful liberalilor.

După ce-au pregătit terenul printr-o întinsă rețea de intrigi și neadevăruri, liberalii au scos în primul plan necesitatea unui guvern Averescu.

Într'adevăr, nimeni nu putea lua conducerea Statului, după un guvern democratic cum a fost cel trecut, decât generalul Averescu care are o popularitate foarte mare în cuprinsul vechiului regat.

Liniaștea țării, numai generalul o putea asigura.

Liberalii însă se întreceau însă pe sine în aranjarea unui regim care le convenea, mai ales că Liga Poporului se lăsase influențată de conducerea partidului liberal.

Le trebuia un nou guvern, care să le asigure influența lor parlamentară sau, în cazul unei disolvări, să le dea un număr de mandate care să păstreze autoritatea lor în țară.

Atunci au încheiat înțelegerea că Liga Poporului și aplauzele din Camera la prezentarea noului guvern au subliniat acest acord.

Dizolvarea parlamentului

Deocamdată, guvernul Averescu a promis liberalilor ca nu vor face uz de decretul de disolvare a Parlamentului decât atunci când va fi o imposibilitate de guvernare cu actualul Parlament.

Se va vedea deci un acord cu unele partide din bloc, având concursul parlamentarilor liberali.

Prizonierul liberalilor.

Așa dar, guvernul va fi silit în opera sa să fie cont de factorul acesta — ceea-ce îl face prizonier în mâna liberalilor, cari singuri nu pot da majoritate dar li pot prilejui un vot de blam ori când.

Pe de altă parte, liberalii afirmă că guvernul Averescu nu are și nu va obține decretul de dizolvare, fără să primească anumite condițiuni ale lor în vederea viitoarei formațiuni a Camerelor.

Deci, și într'un caz și în altul guvernul generalului Averescu este prizonierul liberalilor car', după ce li vor uza popularitatea, se va sculpa de el.

Într'adevăr, opera liberalilor e uimitoare: au reușit să prindă cu totul în mrejele lor pe acela pe care n'au putut a-l înfrânge prin cea mai violentă campanie, când Averescu era pentru ei un trădător.

Dar, în același timp, se vedește că în țara noastră încă se mai pot face anumite jocuri politice, cari nu arată o stare sănătoasă în viața noastră politică.

Socoteala însă a fost făcută fără a lua în treilea factor: poporul de țărani, muncitorii și intelectualii încalziți de adevărată democrație națională.

Acest factor va face totul ca lumina deplină să pătrundă în întunerecul de azi și să dea astfel Suveranului țării prilej de-a alege pe adevărații conducători sinceri ai poporului din lumea nouă a României Mari.

Și întreaga noastră credință este că în cele din urmă izbânda dreptății va fi completă și va da țării, după atâtea frământări zadarnice, un guvern mare și de nezuruncinat, guvernul democrației naționale.

Ultime informații

Se spune că dl ministru Octavian Goga va fi trimis la Paris și Londra să sere granița Banatului. Ziarele liberale spun că d-sa era cel mai indicat pentru această problemă.

„Renașterea Română” scrie: „Reforma agrară se va face.”

„Guvernul care li succede (în felege succede guvernului Vaida) ori care ar fi el, va trebui să înfrântiască această reformă.”

„Este o obligație morală dela care nime în țara aceasta nu se va putea retrage, este o poruncă a vremii.”

„Iar noi înțegim: Și fiind că guvernul Vaida a voit să asculte această „poruncă a vremii” a trebuit să plece. Unde-l logica?”

În epand cu ziua de 16 Martie a c. s'a reluat circulațiunea alinică a trenurilor pe liniile: Brașov—Zărnești, Brașov—Sebeșul de sus (o) și Brașov—Brețcu.

Comisia de anchetă parlamentară dela C. F. R. Cernăuți, trimite spre publicare următorul comunicat:

În ședința adunării deputaților dela 5 Febr 1920 s'a ales o comisiune de anchetă parlamentară pentru cercetarea cauzelor desorganizării dela C. F. R. Această comisiune s'a început lucrările și la C. F. R. din Bucovina și a înființat un birou de plângeri și informațiuni pe lângă direcția Regională C. F. R. în Cernăuți.

Rugăm onor public să ne aducă la cunoștință orice neregulă, incorectitudine, abuz de putere și încredere și mită. Nădăjdum că prin concursul cel mai larg al publicului se va putea înlăura și stărpi un rău crâcnal și se va soluționa prea veajnică problema a transporturilor.

La București, guvernul Vaida cădea dela putere în urma intrigiilor politicienilor.

La Londra în Camera Comunelor, ministrul Granford — în numele ministrului de externe spunea:

„Guvernul englez are cea mai deplină încredere în guvernul român, care operează în cea mai deplină înțelegere cu Consiliul suprem, în stabilirea păcii în această parte a continentului.”

Fără comentarii.

În primul consiliu de miniștri ținut Duminică sub prezidenția generalului Averescu, s'a hotărât ca la redeschderea Parlamentului (25 Martie) să se aducă spre ratificare tratatul de pace cu Germania, după care va veni în discuție, imediat, bugetul statului precum și noua lege electorală prin care se reduce numărul deputaților, — la un ales pentru 50.000 locuitori.

Tot în acest consiliu s'a hotărât alcătuirea unei comisiuni pentru traducerea în fapt a reformei agrare, așa cum se află ea astăzi făcută în drept pe baza decretului lege existent. Comisiunea va supraveghea și dirija trecerea de urgență a pământurilor la proprietatea individuală a sătenilor.

În același consiliu de miniștri s'a discutat asupra păcii cu bolșevicii — în vederea luării unei hotărâri pe baza rapoartelor ministrului de externe.

Au fost numiți secretari generali: la interne: I. Atanasiu; la externe: N. Docan; la finanțe: Albert Popovici-Tască; profesor la universitatea din Iași; industrie: dr. I. N. Angelescu; lucrări publice: Sergiu Caracalechi; domenii: D. Cărnutu; justiție: Corneliu Botez; război: general Alexiu.

Bugetul Transilvaniei a fost alcătuît la Cluj și remis d-lui Maniu. Cu toate enormele greutăți, fostul guvern adunase cele mai multe date în vederea alcătuirii bugetului general al Statului.

De aceste date se va folosi și actualul guvern care va face, se zice, neapărat un buget general numai pentru vechiul regat, fie-care din instituțiile din țările eliberate a-vând separat bugetele lor.

Prefecții noi: Colonel Jitiana la Olt; M. P. Bordea la Ilfov; lt-colonel S. Rădulescu la Muscel; C. Ionescu la Roman; colonel Prassa la Prahova; colonel Mironescu la R-Sărat; Aurel Varlam la Fălciu; C. Berea la Constanța; M. Simionescu-Râmănceanu la Putna.

Lovitura de stat din Germania

— Ciocniri sângeroase în mai multe orașe ale Germaniei. — Orți și răniți. — Ofițerii implicați în această lovitură de stat sunt în legătură cu reacționarii ruși. — Lovitura de stat era să se producă simultan și ambele țări. — Cancelarul Kapp a ordonat împușcarea greviștilor. Situația în Bavaria se complica. — Efectele evenimentelor din Germania se resimt în Austria. — Prin telefon. —

Viena. — Cancelarul Renner a avut o întrevedere cu reprezentanții aliați, insistând asupra efectelor grele, pe care evenimentele din Germania le au asupra situației interne din Austria aștând poftele bolșevicilor să răstoarne actuala orânduire.

Secretarul de stat Löwenfeld a motivat apoi necesitatea imediată ca aliații să trimită alimente Austriei prin Triest și realizarea creditelor aprobate deja la Paris. S'a mai discutat chestiunea Ungariei de Vest.

Cancelarul a declarat că a trebuit să înceapă tratative cu republica sovietelor pentru reimpatrierea prizonierilor din Rusia.

Berlin. — Ești de știrile tendențioase se afirmă că guvernul încrează în deplin acord cu aliații.

Berlin. — Direcția căilor ferate a comunicat guvernului că dintre funcționarii căilor ferate cari au participat la intrunire 90%, s'au declarat împotriva grevelor.

Berlin. — Se afirmă că în fața primăriei din cartierul Friedberg a avut loc o ciocnire între populație și armată. Sunt mai mulți morți și răniți.

Berlin. — După informații sigure, ofițerii cari au participat la lovitura de stat din Berlin, stăteau de multă vreme în legătură cu cercurile reacționare ruse, urmărind lovitura monarhică simultan.

Berlin. — „Wolf B.” anunță că ministrul poștelor a ordonat ca funcționarii dela poșta să nu declare greva.

Berlin. — Cancelarul Kapp a dat o ordonanță ca toți șefii greviștilor să fie împușcați pe loc și funcționarii de stat, cari nu se vor prezenta imediat în serviciu, să fie concediați fără drept de pensiuine.

Dresden. Știri sigure din Berlin anunță, că greva acolo e generală, așa că guvernul Kapp nu mai po te rămânea decât o zi, două.

Berlin. Se desimite oficial că mareșalul Foch ar fi adresat guvernului militar dela Berlin un timat.

Dresden. Ediția specială a ziarului „Vorwärts” anunță că generalul Berger nu a fost autorizat să ia teze cu guvernul din Berlin în meze guvernului Bauer.

Berlin. „Wolf B.” anunță că Stuttgart, că eri după amiazi al o sângeroasă ciocnire la Steg. Trei persoane ucise și mai mulți morți.

Berlin. Muncitorimea din Brandenburg a realizat greva generală. După amiazi mai multe detașamente au curățit străzile cu mitralie, declarând starea de asediu.

În carierele mărgiașe ale Brandeburgului au avut loc ciocniri sângeroase. Trupa făcând uz de mitralieră, a omorât și a rănit mulți lome.

Berlin. „Wolf B.” anunță că guvernul Bauer a renunțat activitatea, fiind un consiliu de miniștri, la care a participat și guvernul din Württemberg. S'a decis unanim, ca Adunarea Națională să se intrunească Miercuri după amiazi la Stuttgart. E vorba că și greviștii să participe la această Adunare.

Berlin. Nu se mai urmează un fel de tratative, fiindcă guvernul Bauer pretinde dimisionarii fără nici o condiție a guvernului Kapp.

Lipsca. „Wolf B.” anunță că după amiazi s'au tras din nou curi de armă în diferite părți ale orașului. Centrul orașului a fost închis de un cordon militar.

— La Frankfurt Esael, Düsseldorf, Stettin a început greva generală. Primăriile sunt ocupate de muncitori. Ziarele burgheze au fost suprimate.

München. Alaltaeri noaptea prezentați la primul ministru bavarez, generalul Moll, declarând, nu mai poate garanta siguranța guvernului din ca za atitudinea ostilă a ofițerilor. Consiliul de miniștri a dat generalului Moll puteri nelimitate. Ag. Damian.

Convocare

Membrii partidului național din orașul Brașov precum și comitetelor circumscripțiilor electorale sunt convecați Vineri 19 Martie a. e., ora 2 d. a, în sala Statului pentru a examina situația și a lua hotărâri în privința organizării partidului în întreg județul.

Vicepreședintele comitetului central (s) Iosif Blaga senator. Secretar V. St. Iosif

Dola „AGENTIA DAMIAN”

Cluj 16 Martie

Londra. — „Times” anunță din Constantinopol că noul guvern a început tratative cu fostul guvern pentru formarea unui guvern de coaliție.

Rom. Cabinetul Nitii a fost reorganizat. Luigi Luzzatti a fost numit ministru de finanțe.

— Guvernul Bauer a declarat că aliații sunt pregătiți pentru orice eventualitate, însă vor interzice numai în caz când guvernul instalat în Germania va fi o emanațiune din partea Hohenzollern, și s'ar opuna tratatului dela Versailles.

Guvernul olandez întărește supravegherea coastei Amerongen unde e rezidența lui Wilhelm.

Lyon. Însărcinatul de afaceri german din Paris Mayer a făcut Duminică după amiazi o vizită lui Milićrand din partea guvernului Bauer, actualmente refugiat la Dresden. Mayer a cerut lui Milićrand ca guvernul francez să continue a considera guvernul Bauer ca singur guvern legal în Germania.

Comitetul Corpului d'aoctic județul Brașov își va ține ședința Vineri la 19 Martie ora 8 p.m (st. n.) Se vor distribui ajutoarele pentru orfanii și văduvele corpului didactic. Membrii comitetului sunt rugați să ia parte cu toții la această ședință. — Secretariatul.

Censurat de I. Brotea

Telefon — București

La hotelul Boulevard s'au sărbătorit cu entuziasm miniștrii fostului guvern cari prin zelul și munca lor au încercat să pue bazele României întregite pe o idee de rat democratică.

— A fost arestat socialistul Bujor care a venit din Rusia acum de curând, unde era în gâ dr. Rakovsky. El organizează acolo trupe împotriva României și a ademenit pe deșertorii români să se înscrie în trupele lui revoluționare.

A fost înaintat curței marștale a corpului II. de armată

În ultimul consiliu de miniștri s'a hotărât ca de la 1 Aprilie 1920, Marele Cartier General să fie desființat.

Toate chestiunile privitoare la mobilizări și demobilizări vor trece la Marele Stat Major.

Vremea București. — Timpul mos: senin și cald, după puțină ninsoră. Zăpada s'a topit complet.

E vorba să mai înființeze trei ministere; al muncii, al comerțului și al sănătății publice.